

صریح‌الملک

اسناد ملکی و وقفی آستانه شیخ صفی‌الدین اردبیلی
در سده یازدهم هجری

محمد طاهر اصفهانی

تصحیح و پژوهش

عماد الدین شیخ الحکماوی، علی رضا جلالی

اصفهانی، محمدطاهر، قرن ۱۱ق.	سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور	عنوان و نام پدیدآور
صريح‌الملک: اسناد ملکی و وقفی آستانه شیخ صفی‌الذین اردبیلی در سدهٔ یازدهم هجری /	نویسنده
نویسنده: محمدطاهر اصفهانی؛ تصویب و پژوهش: عمام‌الذین شیخ‌الحكمایی، علی‌رضا جلالی.	مشخصات نشر
تهران: انتشارات دکتر محمود افشار، ۱۴۰۳.	مشخصات ظاهري
۴۵۶ ص: جدول، نمونه.	فروست
مجموعه انتشارات ادبی و تاریخی دکتر محمود افشار؛ ۳۵۷. گنجینه اسناد و تاریخ؛ ۱۰۶.	شابک
۹۷۸-۶۲۲-۴۸۸۹-۰۲۷	وضعیت فهرست نویسی
فیبا.	یادداشت
کتابنامه.	یادداشت
تمایه.	یادداشت
اسناد ملکی و وقفی آستانه شیخ صفی‌الذین اردبیلی در سدهٔ یازدهم هجری.	عنوان دیگر
آستانه مبارکه صفیه صفویه (اردبیل) -- وقفنامه‌ها.	موضوع
وقفنامه‌ها -- ایران -- اردبیل.	موضوع
Endowment Documents -- Iran -- Ardabil	موضوع
وقفنامه‌ها -- ایران -- اردبیل -- اسناد و مدارک.	موضوع
Endowment Documents -- Iran -- Ardabil -- Sources	موضوع
وقفنامه‌ها -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۰-۱۲.	موضوع
Endowment Documents -- Iran -- History -- 16th-18th Century	موضوع
شیخ‌الحكمایی، عمام‌الذین، ۱۳۴۶--.	شناخته از روده
جلالی، علی‌رضا، ۱۳۴۷--.	شناخته از روده
BP ۱۹۳/۲	ردیفندی کنگره
۲۹۷/۳۷۲	ردیفندی دیوبیس
۹۷۷۱۴۰۴	شماره کتابشناسی ملی

صریح‌الملک

اسناد ملکی و وقفی آستانه شیخ صفی‌الدین اردبیلی
در سده یازدهم هجری

محمدطاهر اصفهانی

تصحیح و پژوهش	عمادالدین شیخ‌الحكما، علی‌رضا جلالی
گرافیست، طراح و مجری جلد	کاوه حسن بیگلو
لیتوگرافی	صدف
چاپ متن	مهارت نو
صحافی	فرد
ترازو	نسخه ۱۱۰
چاپ اول	۱۴۰۳

انتشارات دکتر محمود افشار	ناشر
خیابان ولی‌عصر، بالاتر از بارک‌وی، خیابان عارف‌نسب، کوی دیر سیاقی (الدن)، شماره ۶	
تلفن: ۰۲۲۷۱۷۱۵-۰۲۲۷۱۷۱۴	
با همکاری انتشارات سخن	
خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، خیابان وحدت‌نظری، پلاک ۴۸	
تلفن: ۰۶۶۹۵۳۸۰۴-۰۵۶۲	
تلفن تماس برای تحویل کتاب در تهران و شهرستان‌ها	
۰۶۶۹۵۳۸۰۴-۰۵	

تکمله سوم

کتبی که با بودجه این موقوفات طبع و توزیع می شود باید کاملاً منطبق با نیت واقف و هدف وقfnامه باشد. اگر همه تألیفات و مجموعه هایی که به قلم واقف منتشر شده و یا می شود صدرصد این مطابقت را ندارد به سبب این است که واقف قصد چاپ آنها را با مال خود داشت، ولی زمانی که دارایی خود را وقف عام مخصوصاً برای انتشارات کتب تاریخی و ادبی نمود چاپ کتب خود را هم که دارای همین جنبه هاست به عهده بنیاد اوگذار کرد.

اما این مجوز آن نیست که تألیفات دیگر را هم از هر نوع که باشد و برسد چاپ نماید. کتب نظم و نثری از گذشتگان یا آیندگان با بودجه آن چاپ خواهد شد که هدف غایی واقف را که ترویج زبان دری و تحکیم وحدت ملی ایران است دربرداشته، کتبی که بویی از ناحیه گرایی و جدایی طلبی و حکایت از رواج زبان های خارجی به قصد تضعیف زبان دری و دیگر چیزهای تفرقه آمیز و روش ها و سیاست های فتنه انگیز داشته باشد ناید با بودجه این موقوفات طبع و توزیع شود.

نکته دیگر آنکه چون شاید برای چاپ کتب و فرهنگ نامه فارسی که دایره مانند یعنی انسیکلوبدی باشد و تاریخ کامل ایران که اوراق زیاد و هزینه بیشتر دارد، درآمد ماهیانه بنیاد کفاف خرج آنها را ندهد می توان با اندوخته بانکی این موقوفات چاپ نمود. به شرط آن که اجازه واقف در زمان حیات و موافقت شورای تولیت بعد از ممات یا هر کس و دستگاهی که قانوناً قائم مقام آنهاست باشد.

در تکمله دوم یادداشت واقف، منتشره در جلد سوم افغان نامه نگاشتم که کتب و رسالاتی که با بودجه این موقوفات چاپ می شود باید منزه باشد از تحریکات سیاسی، مخصوصاً آلوهه بنیاد به اغراض سیاسی خارجی در لفافه پژوهش تاریخی و ادبی ایران شناسی... و در پایان آن تکمله افزودم بیم داشتم که مبادا چنین رسالاتی سال ها بعد از مان خواسته و ندانسته، به وسیله این بنیاد چاپ شود. پس لازم بود که در این یادداشت تذکری داده شود... عمده مخاطب این یادآوری ها بنیاد موقوفات خود ماست نه مؤسسات انتشاراتی دیگر که هر یک روش خاص خود را دارد و ماد خالتی در کار آنها نداریم.

تارمازی که نویسنده این سطور متولی هستم و فرزند دانشمند من، ایرج افشار که به روز نویسنده کاملاً آگاه می باشد سرپرست انتشارات این بنیاد است، موجبی برای نگرانی نخواهد بود و بعد از ما هم امید است که این روش ادامه یابد؛ ان شاء الله.

فهرست مطالب

.....	مقدمه
پانزده	درباره اصطلاح صریح‌الملک
پانزده	صریح‌الملک‌های بقعة شیخ صفی
سی و دو	نسخه‌های صریح‌الملک اصفهانی
چهل و یک	اعتبار حقوقی صریح‌الملک‌های بقعة
پنجاه و دو	روش تصحیح و ویرایش
پنجاه و پنج	نسخه‌های موجود از اصل اسناد
شصت و یک	نویسنده کتاب
شصت و پنج	اعاقبت کار شیخ شریف‌یگ زاهدی
شصت و نه	درباره نمایه‌های کسان و جای‌ها
هفتاد و یک	هفتاد و دو
هفتاد و چهار	تصاویر دو نسخه نا و نب
هشتاد و یک	جدول کوته‌نوشت‌ها
۱	من صریح‌الملک
۳	[دیباچه]
۱۱	[باب] دارالارشاد اردبیل
۱۵	[فصل] حمامات
۳۷	[فصل] خانات
۵۱	[فصل] تیمچجات

۵۷	[فصل] دکاکین
۷۹	[فصل] بیوتات
۸۷	[فصل] طواحين
۱۰۵	[فصل] مواضع و مزارع
۱۹۳	[باب] ارومیه
۱۹۷	[باب] دارالسلطنه تبریز
۲۰۵	[باب] سراب
۲۱۹	[باب] طوالش
۲۳۹	[باب] تومان مشگین.
۲۴۳	[باب] گرمود
۲۴۹	[باب] محال متصرفی و قفقی
۲۷۱	[ملحقات متن اصلی]
۲۸۵	نایمهها
۲۸۷	ترتیب تاریخی استاد صريح الملک اصفهانی
۲۹۹	استاد صريح الملک اصفهانی براساس شماره صفحه دو نسخه خطی
۳۱۱	آیات
۳۱۵	احادیث و عبارات عربی
۳۱۷	کسان
۳۳۵	جای‌ها
۳۴۹	اشعار بر پایه قافیه
۳۵۳	مشاغل و مناصب
۳۵۷	واحدهای سنجش
۳۶۱	لغات ترکی
۳۶۷	كتابنامه